

Hội thảo Trao đổi kiến thức và kinh nghiệm quốc tế về Phát triển các tổ chức phi lợi nhuận

T.P. HCM, 30.07 - 01.08.2014

Quản trị nội bộ của Tổ chức Phi lợi nhuận/ Trung và Đông Âu

Pháp luật ở Trung và Đông Âu khác nhau rất nhiều về những chi tiết khi nhắc đến các các vấn đề quản trị nội bộ NPO. Một số nước đơn giản chỉ yêu cầu quy chế của tổ chức phác thảo cấu trúc của mình. Một số nước khác có hẳn những văn bản pháp lý đặt ra các thủ tục bầu cử và số đại biểu yêu cầu, cung cấp những thất bại quản lý các loại, v.v. Trong một số trường hợp, các quy định chi tiết có thể thay đổi theo luật của một tổ chức hoặc văn bản dưới luật; ở những trường hợp khác thì không.

A. Cơ cấu nội bộ

1. Hội. Cơ quan quản lý cao nhất của hội là Đại Hội Đồng các thành viên. Một số quốc gia hình dung một cơ quan quản lý ngoài Đại hội đồng để thực hiện những công việc hàng ngày của Hội. Ngoài ra, nhiều quốc gia yêu cầu các hội chỉ định một người có quyền lực tổng để đại diện cho tổ chức làm việc với các bên thứ ba. Hầu hết các nước đều bảo đảm quyền rút khỏi hội, và một số cho phép các thành viên tranh luận về các quyết định trái pháp luật hoặc trái quy chế. Các nước cũng có thể chỉ định (hoặc yêu cầu quy chế của tổ chức cụ thể hóa) một loạt các đặc tính khác của các hội, chẳng hạn như các tiêu chí để chấp nhận / trục xuất thành viên, quyền hạn và nghĩa vụ của các thành viên, thẩm quyền đại diện cho NPO, và các vấn đề khác về quản trị nội bộ.

Trong khu vực này, cũng thường thấy những quy định để những quyết định quan trọng dành cho thẩm quyền của đại hội đồng. Những hoạt động thường dành riêng cho đại hội đồng bao gồm việc chấm dứt hoạt động của hội; chuyển đổi của hội, phân chia, sáp nhập với các hiệp hội khác; sửa đổi mục đích theo quy chế của hội; các bầu cử hoặc thu hồi cán bộ; và thiết lập hội phí. Những quyết định để làm những điều này thường đòi hỏi nhiều hơn đa số phiếu tiêu chuẩn.

Các thủ tục triệu tập một cuộc họp của Đại hội đồng thành viên cũng khác nhau ở các nước. Nhiều nước cho phép thủ tục này bị chi phối bởi các quy chế của tổ chức. Một số nước cũng quy định các vấn đề bổ sung, ví dụ, thành phần các thành viên yêu cầu có trong một cuộc họp đặc biệt của Đại hội đồng. Một vài nước cũng yêu cầu đưa ra thông báo về những gì sẽ được quyết định tại cuộc họp. Những luật liên quan đến các thủ tục triệu tập Đại hội đồng cũng thường xác định có bao nhiêu thành viên phải có mặt để tạo thành một định số tối thiểu. Một số nước

cũng xác định một quy trình trong đó các thành viên có thể có được bồi thường nếu hiệp hội hoạt động không đúng cách. Ở Albania, Hungary, Romania, Bulgaria, và Estonia, luật cho các thành viên quyền rõ ràng ra trước tòa án để tranh cãi quyết định mà họ xem là trái pháp luật hay quy chế của một hội. Phản đối kiểu này phải được nộp trong khoảng thời gian cố định (thông thường, 10 ngày đến ba tháng).

2. Các tổ chức Quỹ và Các tổ chức không hội viên khác. Nhìn chung, các tổ chức không hội viên được điều hành bởi một ban giám đốc. Họ cũng có thể có sự quản lý riêng biệt để tiến hành việc kinh doanh hàng ngày của tổ chức và một ban giám sát riêng biệt (hoặc ít nhất là một kiểm toán viên) để giám sát các hoạt động của tổ chức (đảm bảo rằng nó không hành động bất hợp pháp và sử dụng sai các quỹ, vv.) Một vài tổ chức làm cho phép người sáng lập đóng vai trò liên tục trong việc quản trị của tổ chức.

B. Trách nhiệm: Nhiệm vụ và trách nhiệm của cơ quan chủ quản

Theo nguyên tắc chung, các cơ quan chủ quản cao nhất có thẩm quyền và trách nhiệm xem xét và phê duyệt ngân sách hàng năm, báo cáo tài chính hàng năm và báo cáo hoạt động thường niên (nếu có). Ngoài ra, cơ quan chủ quản cao nhất được trao quyền để thiết lập chính sách; bầu hoặc bổ nhiệm cán bộ; quyết định chuyển đổi, chấm dứt, giải thể; và quyết định thay đổi các văn bản quản lý của tổ chức. Trong khi cơ quan chủ quản cao nhất có thể ủy quyền hạn nhất định để quản lý, bao gồm cả, ví dụ, quyền hạn ký – thông thường vẫn có những hạn chế về những quyền gì có thể được giao phó, chẳng hạn như quyền sửa đổi các quy chế hoặc phê duyệt ngân sách.

Các thành viên của cơ quan chủ quản có thể được chịu trách nhiệm mức độ cá nhân về thiệt hại đến NPO hoặc cho bên thứ ba phát sinh như là kết quả của những vi phạm nghĩa vụ của các cá nhân các thành viên hội đồng quản trị. Ở một số nước, trách nhiệm cho bên thứ ba thuộc về tổ chức và không phải với từng thành viên của hội đồng quản trị, nhưng tổ chức có thể phục hồi thiệt hại từ một thành viên có trách nhiệm của hội đồng quản trị trước tòa án dân sự. Ở các nước khác, các thành viên hội đồng quản trị có trách nhiệm sẽ chịu trách nhiệm trực tiếp cho tổn hại cho bên thứ ba khi các thành viên có trách nhiệm, trong khi thực hiện nhiệm vụ, đã hành động cố ý, hoặc do sơ suất nghiêm trọng để xảy ra tổn hại.

C. Xung đột lợi ích

Những quy tắc pháp lý được thiết kế để ngăn chặn xung đột lợi ích và tự doanh đang ngày càng trở nên phổ biến. Xung đột lợi ích có thể được giải quyết thông qua (1) yêu cầu công bố thông tin của các xung đột lợi ích giữa cá nhân và tổ chức, (2) tách cá nhân đó khỏi quá trình ra quyết định, (3) Bất kỳ giao dịch liên quan phải được phê duyệt bởi cơ quan quyết định cao nhất của tổ chức, và (4) Cần có một yêu cầu rằng mọi giao dịch được thực hiện với giá thị trường hợp lý

LIN

hoặc theo các điều kiện tạo thuận lợi hơn cho tổ chức. Thực thi các nguyên tắc xung đột lợi ích có thể dựa trên một tuyên bố về việc tuân thủ các quy tắc này bởi tổ chức ngay tại thời điểm nộp đăng ký và những thay đổi theo đó về thành viên của cơ quan chủ quản. Nếu một thành viên của một hội vi phạm các quy tắc xung đột lợi ích và vi phạm yêu cầu sự chấp thuận đa số cần thiết khi phê duyệt mà không có sự bỏ phiếu của thành viên-người đó phải chịu trách nhiệm về những thiệt hại gây ra cho hội.

Trong thực tế, rất ít nước cho thấy bằng chứng lịch sử của các thành viên của cơ quan chủ quản chịu trách nhiệm về hành vi vi phạm nghĩa vụ, chẳng hạn như các nhiệm vụ chăm sóc, nhiệm vụ của lòng trung thành, nhiệm vụ của đức tin tốt, vv Đối với những nghĩa vụ bị phát giác có dấu hiệu vi phạm, nói chung là quyền kháng cáo, theo quy tắc tổ tụng dân sự nói chung.

D. Hạn chế Không phân phối.

Cả hội và Quỹ đều bị ràng buộc một cách rõ ràng hay ngầm hiểu bởi sự “Hạn chế không phân phối”. Trong một số khu vực pháp lý, một "thể thức tích cực" được sử dụng: Ở Albania, ví dụ, luật pháp nói rằng NPO phải sử dụng thu nhập và tài sản của họ cho các mục đích quy định trong điều lệ của tổ chức. Ở những người khác, một "thể thức tiêu cực" được sử dụng: ở Kosovo, một NPO "không được phân phối bất kỳ lợi nhuận ròng hoặc lợi nhuận như vậy cho bất kỳ người nào." Bất kể việc thể thức chính xác hay không, hạn chế không phân phối là thuộc tính phổ biến để phân biệt NPO từ các công ty thương mại.